

УГОВОР
ИЗМЕЂУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И
РЕПУБЛИКЕ КИПАР О ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И КРИВИЧНИМ
СТВАРИМА

Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и председник Републике Кипар, у жељи да регулишу правну помоћ у грађанским и кривичним стварима и да заштите права и интересе грађана двеју држава, одлучили су да закључе овај уговор и у ту сврху су именовали своје пуномоћнике:

Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије - Борислава Крајину, члана Савезног извршног већа и савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе,

Председник Републике Кипра - Пхоебус Н. Цлеридеса, министра правосуђа, који су се, после провере веродостојности и исправности њихових овлашћења, договорили о следећем:

Део први

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Држављани једне стране уговорнице уживаће на територији друге стране уговорнице исту правну заштиту своје личности и своје имовине као и држављани те стране уговорнице.

(2) Држављани једне стране уговорнице могу се појављивати пред судовима друге стране уговорнице под истим условима као и грађани те стране уговорнице.

(3) Одредбе ст. 1 и 2 овог члана примењиваће се и на правна лица.

Члан 2

(1) Судови страна уговорница, у тражењу и указивању правне помоћи, опште, ако другачије није изричито наведено, преко својих надлежних органа, и то:

(а) за Социјалистичку Федеративну Републику Југославију преко органа управе надлежних за послове правосуђа социјалистичких република Босне и Херцеговине, Црне Горе, Хрватске, Македоније, Словеније и Србије и социјалистичких аутономних покрајина Војводине и Косова;

(б) за Републику Кипар преко Министарства правосуђа Републике Кипар.

Члан 3

Молба за правну помоћ (у даљем тексту: замолница) и сва акта које су поднели судови и надлежни органи наведени у члану 2 биће састављени на једном од језика стране молиље и пропраћени преводом на један од језика замољене стране уговорнице.

Члан 4

(1) Замолница ће садржати следеће:

(а) назив органа стране молиље;

(б) назив замољеног органа, ако је познат;

(ц) опис случаја за који се тражи правна помоћ;

(д) име и презиме странака, оптужених или осуђених лица, место њиховог сталног пребивалишта или боравишта, држављанство и занимање, у кривичним стварима, ако је могуће, место и датум њиховог рођења и име и презиме родитеља, а за правна лица - назив и седиште;

(е) име и презиме њихових правних заступника, ако их имају;

(ф) природу захтева, наводећи све неопходне податке за извршење захтева;

(г) у кривичним стварима - опис и врсту кривичног дела.

(2) Замолницу, као и акта, која се прилажу уз замолницу, мора потписати надлежни орган и морају бити снабдевени званичним печатом. Није потребно њихово оверавање.

Члан 5

(1) Замољени орган, указујући правну помоћ, примењује законе своје земље.

(2) Замољени орган може да поступи и на начин који је посебно означен у замолници, ако такав поступак није у супротности са законом те земље.

Члан 6

(1) Ако замољени орган није надлежан да удовољи замолници, упутиће замолницу надлежном органу.

(2) Замољени орган ће, на захтев, непосредно и благовремено обавестити орган стране молиље о времену и месту извршења захтева.

(3) Ако се на датој адреси не може пронаћи лице означено у замолници, замољени орган је дужан да предузме све потребне мере за утврђивање праве адресе.

Члан 7

Ако замољени орган није могао да удовољи замолници, одмах ће о томе обавестити орган стране молиље и вратиће акта, уз навођење разлога.

Члан 8

(1) Стране уговорнице имају право да својим држављанима, који се налазе на територији друге стране уговорнице, достављају судска акта преко својих дипломатских или конзуларних представништава.

(2) При достављању, не смеју се употребљавати принудне мере.

Члан 9

Указивање правне помоћи може се ускратити ако замољена страна уговорница сматра да би удовољење замолници било супротно основним начелима њеног законодавства или би штетило или угрозило њен суверенитет или безбедност.

Члан 10

Савезни орган управе надлежан за послове правосуђа Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Министарство правосуђа Републике Кипар даваће, на захтев, један другоме обавештења о прописима који важе или који су важили у њиховој држави, а по потреби достављаће текстове таквих закона, односно прописа.

Део други

ПРАВНА ПОМОЋ У ГРАЂАНСКИМ СТВАРИМА

Глава I

Ослобађање од плаћања трошкова судског поступка

Члан 11

Држављани једне стране уговорнице биће ослобођени, када се појављују пред судовима друге стране уговорнице, плаћања трошкова, под истим условима и у истом обиму као држављани друге стране уговорнице.

Члан 12

(1) Одлука о ослобађању од плаћања трошкова из члана 11 овог уговора донеће се на основу уверења о имовном стању дотичног лица, које је издао надлежни орган стране уговорнице на чијој територији то лице има пребивалиште.

(2) Ако дотично лице има пребивалиште на територији треће државе, уверење може издати дипломатска мисија или конзулат у трећој држави стране уговорнице чији је оно држављанин.

(3) Орган који доноси одлуку о молби за ослобођење може да затражи додатна обавештења.

Члан 13

Кад дотично лице има пребивалиште на територији стране уговорнице чији је држављанин, молба за ослобађање од плаћања трошкова може се поднети суду те стране уговорнице. Молба ће се пренети надлежном органу друге стране уговорнице, у складу са одредбом из члана 2 овог уговора.

Глава II

Правна помоћ и достављање аката

Члан 14

(1) Стране уговорнице указиваће једна другој правну помоћ у грађанским стварима, под условима одређеним овим уговором. У смислу овог уговора, термин "грађанске ствари" обухвата и привредне и породичне ствари.

(2) Правну помоћ указују судови и други органи страна уговорница који су, по прописима своје земље, надлежни да одлучују о стварима које су у питању.

Члан 15

Правна помоћ, у смислу члана 14 овог уговора, обухвата достављање докумената и других одређених аката у складу са законом замољене стране уговорнице, укључујући и извођење доказа.

Члан 16

(1) У случају замолнице за достављање докумената, замолница ће садржати, поред ствари наведених у ставу 1 члана 4, назив документа, као и адресу лица коме се доставља.

(2) У случају замолнице за извођење доказа, замолница ће садржати појединости о случају за који се траже докази, као и питања која треба поставити лицу чије се саслушање тражи.

Члан 17

(1) Замољени орган доставиће документа у складу са прописима своје земље, ако су на језику замољене стране уговорнице или су пропраћени преводом на тај језик, иначе ће замољени орган доставити документа примаоцу само ако он добровољно пристаје да их прими.

(2) Замољени орган може, на изричит захтев, при достављању докумената да примени прописе стране уговорнице из које потиче замолница, ако то није у супротности са прописима замољене стране уговорнице.

(3) Достављање докумената доказује се у складу са прописима о достављању на снази на територији замољене стране уговорнице. Надлежни орган наводи у потврди време и место достављања, као и лице коме је документ достављен.

(4) Потврда о достављању се, без одлагања, шаље страни уговорници која је послала замолницу. Ако се не може извршити достављање, замољена страна уговорница ће без одлагања обавестити страну молиљу о разлозима.

Члан 18

(1) Стране уговорнице неће тражити накнаду трошкова на својој територији за указивање правне помоћи, у складу са овим уговором, осим трошкова вештачења и других трошкова насталих поводом вештачења.

(2) Замољени орган може да затражи полагање депозита за трошкове наведене у ставу 1 овог члана.

Глава III

Признање исправа

Члан 19

(1) Исправе које је издао или оверио суд или други надлежни орган једне стране уговорнице у предвиђеној форми, ако су снабдевене потписом и службеним печатом надлежног државног органа, није потребно оверавати на територији друге стране уговорнице.

(2) Одредба става 1 овог члана односи се и на копије и преписе које је оверио, како је горе наведено, суд или други надлежни орган.

Члан 20

Званична документа издата и важећа на територији једне стране уговорнице такође ће важити на територији друге стране уговорнице.

Члан 21

(1) Стране уговорнице достављаће једна другој изводе из матичних књига рођених, венчаних и умрлих, као и судске одлуке о разводу или поништењу брака и друге одлуке о личном статусу које се односе на држављане друге стране уговорнице.

(2) Изводи и одлуке из става 1 овог члана достављају се бесплатно, дипломатским путем, сваких шест месеци.

Глава IV

Признање и извршење судских одлука

Члан 22

Стране уговорнице ће признати и извршити на својој територији судске одлуке у грађанским стварима, као и поравнања у таквим стварима закључена пред судом друге стране уговорнице.

Члан 23

(1) Одлуке из члана 22 овог уговора признаће се и извршити под следећим условима:

(а) ако је одлука правноснажна и извршна по закону стране уговорнице на чијој је територији донесена;

(б) ако случај у коме је одлука донесена није у искључивој надлежности суда стране уговорнице на чијој се територији тражи признање, односно извршење одлуке;

(ц) у случају одлуке донесене у одсуству стране која се није појавила и није учествовала у поступку, и против које је донесена одлука, да је била уредно и благовремено обавештена о поступку, према закону стране уговорнице на чијој је територији одлука донесена, а у случају њене процесне неспособности да је била правилно заступана;

(д) да није по истом предмету донесена правноснажна одлука између истих странки пред судом оне стране уговорнице на чијој се територији тражи признање или извршење одлуке;

(е) да није покренут поступак између истих странака по истом предмету пред судом оне стране уговорнице на чијој се територији тражи признање или извршење одлука пре поступка у коме је одлука у питању била донесена;

(ф) ако признање или извршење одлуке није у супротности са основним начелима законодавства стране уговорнице, на чијој се територији тражи признање или извршење одлуке;

(г) ако страна уговорница на чијој се територији тражи признање или извршење одлуке сматра да њен суверенитет или безбедност није оштећена тим признањем или одлуком.

(2) Одлуку о признању или извршењу одлуке доноси надлежни суд стране уговорнице на чијој се територији тражи признање или извршење.

Члан 24

(1) Судске одлуке једне стране уговорнице које се тичу личног статуса - држављана друге стране уговорнице признаће се на територији друге стране уговорнице под условима предвиђеним у члану 23 овог уговора и ако нису у супротности са законом који би применили судови оне стране уговорнице на чијој се територији тражи признање одлуке.

(2) Судска одлука стране уговорнице која се тиче личног статуса држављанина треће државе признаће се на територији друге стране уговорнице само ако испуњава услове за признање у тој трећој држави.

Члан 25

(1) Тражилац извршења може да поднесе захтев за признање или извршење одлуке непосредно суду стране уговорнице на чијој се територији тражи признање или извршење или суду стране уговорнице који је донео одлуку у првом степену, а наведени суд ће проследити молбу на начин описан у члану 2 овог уговора.

(2) Уз захтев за признање или извршење прилаже се:

(а) одлука или њен оверен препис, са потврдом о правноснажности и извршности, ако то не произлази из саме одлуке;

(б) потврда да је странка која није учествовала у поступку и против које је донесена одлука била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку, у складу са законом стране уговорнице на чијој територији је донесена одлука, а ако је страна процесно неспособна, да је била правилно заступана.

(ц) оверени превод захтев а и докумената из тач. (а) и (б) напред, на један од језика стране уговорнице на чијој се територији тражи признање или извршење одлуке.

Члан 26

(1) Поступак за признање или извршење одлуке спроводи се по закону стране уговорнице на чијој територији се тражи признање или извршење одлуке.

(2) Суд који одлучује о захтеву за признање или извршење одлуке ограничиће се само на утврђивање постојања услова предвиђених у чл. 22 до 25 овог уговора.

(3) Свако ко има правни интерес за такво признање или извршење може да поднесе захтев за признање или извршење.

Део трећи

ПРАВНА ПОМОЋ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

Опште одредбе

Члан 27

(1) Стране уговорнице ће, према ниже наведеним одредбама, у највећој могућој мери узајамно указивати правну помоћ у поступцима у погледу кривичних дела за која су у време када је затражена правна помоћ били надлежни судови стране молиље.

(2) Овај уговор се неће примењивати на:

(а) извршење кривичне одлуке и

(б) дела у вези са повредом војних дужности.

Члан 28

Правна помоћ се може одбити:

(а) ако се захтев односи на дело које није кажњиво по закону замољене стране уговорнице;

(б) ако замољена страна уговорница сматра да би извршење захтева могло повредити њен суверенитет, безбедност, јавни поредак или друге њене битне интересе;

(ц) ако је захтев у вези са делом које замољена страна уговорница сматра политичким кривичним делом или делом повезаним са политичким кривичним делом. Неће се сматрати политичким кривичним делом или делом повезаним са политичким кривичним делом:

(и) кривично дело против живота извршено са умишљајем, укључујући ту покушај и саучесништво, осим ако је дело извршено у отвореној борби која се по међународном праву сматра оружаним сукобом између држава;

(ии) кривична дела за чије су гоњење стране уговорнице обавезне на основу међународних споразума.

Члан 29

(1) Достављање се доказује потврдом о пријему на коју је стављен датум и који је прималац потписао или изјавом надлежног органа замољене стране уговорнице у којој се потврђује да је, како и када, извршено достављање. Такав документ биће одмах предат страни молиљи. На захтев стране молиље, замољена страна уговорница ће навести да ли је достављање извршено сагласно њеном закону.

(2) Уколико достављање није могло бити извршено, замољена страна уговорница ће, без одлагања, обавестити страну молиљу о разлозима за неизвршење.

(3) Замољница за достављање позива лицу које је окривљено на територији замољене стране уговорнице мора бити достављена замољеној страни уговорници благовремено, како би уручење окривљеном лицу могло бити извршено најкасније двадесет дана пре датума утврђеног за долазак тог лица на територију стране молиље.

(4) Позив не треба да садржи претњу принудним мерама у случају да се сведок или вештак не одазове позиву. Ако се сведок или вештак не одазове таквом позиву, не може из тог разлога бити кажњен или подвргнут принудним мерама.

(5) Ако страна молиља сматра да је нарочито потребно да се сведок или вештак лично појави пред њеним судом она ће то навести у замољници за достављање позива сведоку или вештаку да приступи. Замољена страна уговорница обавештава страну молиљу о одговору који је дао сведок, односно вештак.

Члан 30

(1) Сведоку или вештаку који се одазове позиву који му је достављен према члану 29 овог уговора припада накнада, путни трошкови и трошкови боравка. Накнаду и трошкове плаћа страна молиља у износима који одговарају најмање онима који су предвиђени у важећим тарифама и одредбама стране молиље, а рачунају се од места боравка сведока или вештака.

(2) У замољници за достављање позива или у самом позиву треба навести приближну висину накнаде, путних трошкова и трошкова боравка.

Члан 31

(1) Ако страна молиља захтева да се лице лишено слободе појави лично као сведок или ради суочавања, оно ће бити привремено предато на територију на којој треба да се одржи саслушање, под условом да ће бити враћено у року који је одредила замољена страна.

(2) Предаја се може одбити:

(а) ако се лице лишено слободе с тим не сагласи;

(б) ако би услед предаје могло доћи до продужења његовог лишења слободе, или

(ц) ако постоје други важни разлози против његовог спровођења на територију стране молиље.

(3) Предаја се може одложити ако је присуство лица лишеног слободе потребно у кривичном поступку који је у току на територији замољене стране уговорнице.

(4) Ако трећа држава треба да преда другој страни уговорници лице лишено слободе, преко територије једне од страна уговорница, ова страна уговорница ће, придржавајући се одредаба члана 28 овог уговора, одобрити транзит лица лишеног слободе ако оно није држављанин те стране уговорнице.

(5) Предато лице мора, у случају из става 1 овог члана, бити у притвору на територији стране молиље, а у случају кад се лице лишено слободе предаје у складу са ставом 4 овог члана, оно остаје у притвору на територији стране уговорнице замољене за транзит, уколико држава од које је затражена предаја не захтева да оно буде пуштено на слободу.

Члан 32

(1) Сведок или вештак, без обзира на његово држављанство, који на позив приступи пред суд стране молиље, не сме бити кривично гоњен, притворен или подвргнут неком другом ограничењу личне слободе на њеној територији, због дела учињених или осуда изречених пре напуштања територије замољене стране уговорнице.

(2) Лице, без обзира на његово држављанство, које је позвано да приступи пред суд стране молиље да би одговарало за дело које му се ставља на терет, не може бити у њој гоњено, притворено или подвргнуто неком другом ограничењу личне слободе за дела и осуде који нису наведени у позиву, а потичу из времена пре његовог напуштања територије замољене стране уговорнице.

(3) Имунитет предвиђен у овом члану престаје ако је сведок, вештак или окривљено лице за време од двадесет узастопних дана, пошто је престала потреба за његовим присуством пред судом, имало могућност да напусти територију стране молиље и тамо је ипак остало или ако се после напуштања те територије опет тамо вратило.

Члан 33

Замолници за претресање или заплону ствари удовољиће се:

(а) ако се односи на дело које је кажњиво према праву стране молиље и замољене стране уговорнице;

(б) ако није у супротности са правом замољене стране уговорнице.

Члан 34

(1) Предмети, писмена или акта могу се запленили и предати другој страни уговорнице, у складу са законом замољене стране уговорнице, ако постоји одлука надлежног органа стране молиље.

(2) Права замољене стране уговорнице или било ког лица на предмете, списе или документа остају недирнута.

(3) Замољена страна уговорница може одгодити предају предмета, писмена или акта ако су јој потребни у неком кривичном поступку који је у току.

(4) Замољена страна уговорница, на захтев, доставља оверене преписе или фото-копије тражених аката или писама.

(5) Страна молиља ће вратити предмете, писмена или акта замољеној страни уговорници по окончању поступка за који су тражени, уколико их се ова не одрекне.

Члан 35

(1) Замољницу за правну помоћ потписују надлежни судија или службено лице и на њу ставља службени печат.

(2) У замољници за достављање аката наводи се адреса примаоца и опис акта који се доставља.

(3) Уз замољницу за претрес или заплелу и предају предмета, писмена или аката прилаже се одлука или оверени препис одлуке о претресу или заплелу.

(4) Замољена страна уговорница може тражити допунска обавештења која су јој потребна за доношење одлука на основу овог уговора или за извршење замољнице.

Члан 36

У хитним случајевима надлежни орган стране молиље може надлежном органу замољене стране уговорнице достављати замољнице непосредно или посредством Међународне полицијске организације (ИНТЕРПОЛ).

Члан 37

(1) На изричит захтев стране молиље, замољена страна уговорница ће обавестити о времену и месту извршења замољнице.

(2) Службена лица и заинтересована лица могу присуствовати предузимању радње правне помоћи, ако се с тим сагласи замољена страна уговорница.

Члан 38

Замољена страна уговорница мора образложити свако потпуно или делимично одбијање правне помоћи.

Део четврти

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39

Овај уговор подлеже ратификацији. Ратификациони инструменти размениће се у Београду.

Члан 40

(1) Овај уговор ступа на снагу по истеку тридесет дана од размене ратификационих инструмената.

(2) Овај уговор се закључује на неодређено време. Њега писмено може отказати свака страна уговорница дипломатским путем. Отказивање постаје правноснажно шест месеци од пријема.

Потврђујући предње, доле потписани, овлашћени од двеју страна уговорница, потписују овај уговор и стављају на њега своје печате.

Сачињено у Никозији, дана 19. септембра 1984. године, у два оригинална примерка на енглеском језику.